

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W TOMASZOWIE LUBELSKIM
w 2011 ROKU**

- Tomaszów Lubelski, marzec 2012-

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I. FUNKCJONOWANIE POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TOMASZOWIE LUBELSKIM

1. Podstawy prawne funkcjonowania Centrum.
2. Struktura organizacyjna, system pracy, kadra.
3. Budżet Centrum.

II. ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ CENTRUM

1. Podstawa prawna do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.
2. Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Tomaszowskiego na lata 2007 – 2015.
3. Realizacja Programu wspierania dziecka i rodziny w powiecie tomaszowskim na lata 2011- 2015.
4. Realizacja Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w powiecie tomaszowskim na lata 2011- 2015.
5. Realizacja Programu przeciwdziałania przemocy i wspierania osób w kryzysie w powiecie tomaszowskim na lata 2008- 2013.
6. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.
7. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci.
8. Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo- wychowawczych.
9. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i na kontynuowanie nauki oraz pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających różnego rodzaju formy opieki zastępczej.
10. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.
11. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.
12. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach.
13. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.
14. Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.
15. Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb.
16. Sporządzanie sprawozdawczości.
17. Sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej.
18. Prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
19. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz

rozwój specjalistycznego wsparcia- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach.

III. SYSTEM WSPIERANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Podstawa prawna do realizacji zadań z rehabilitacji społecznej.
2. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
3. Dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.
5. Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej:
 - 1) Warsztat Terapii Zajęciowej w Tomaszowie Lubelskim
 - 2) Warsztat Terapii Zajęciowej w Muratynie
 - 3) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Grabowicy
6. Podejmowanie innych działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.
7. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

V. WSPÓŁPRACA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

VI. WDRAŻANIE PROJEKTÓW FINANSOWANYCH Z EFS

VII. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE NA 2012 ROK

WSTĘP

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa m. in. na jednostkach samorządu terytorialnego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, zwane dalej Centrum, jest jednostką organizacyjną powiatu. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny, zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym i dysfunkcjonalności rodzin.

Centrum pełni również funkcję instytucji sprawującej w imieniu starosty nadzór nad funkcjonowaniem rodzinnej opieki zastępczej, Ośrodka Wsparcia w Tomaszowie Lubelskim, Domu Pomocy Społecznej w Tyszowcach i Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim. Ponadto Centrum sprawuje nadzór nad działalnością Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tomaszowie Lubelskim, Muratynie oraz Grabowicy.

Centrum jest również partnerem dla organizacji pozarządowych, które prowadzą działalność w obszarze polityki społecznej, w tym szczególnie na rzecz osób niepełnosprawnych.

I. FUNKCJONOWANIE POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TOMASZOWIE LUBELSKIM.

1. Podstawy prawne funkcjonowania Centrum

Działalność Centrum regulują następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej /tekst jednolity Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm./ oraz akty wykonawcze.
2. Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim przyjęty Uchwałą Nr XXXI/188/06 Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 26 czerwca 2006r.
3. Regulamin organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim przyjęty Uchwałą Nr 1/06 Zarządu Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 4 grudnia 2006r zmieniony Uchwałą Zarządu Powiatu Nr 197/09 z dnia 27 lutego 2009 roku.

Centrum zostało utworzone na mocy Uchwały Nr III/17/99 Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 29 stycznia 1999r. i jest jednostką budżetową Powiatu Tomaszowskiego w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. Podstawą gospodarki finansowej jest roczny plan finansowy, ustalony na rok budżetowy, zgodnie z obowiązującą procedurą budżetową. Centrum realizuje zadania własne powiatu, zadania zlecone samorządom przez administrację rządową oraz inne zadania określone w odrębnych ustawach, np. w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych /tekst jednolity Dz.U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm./. Przy realizacji zadań

współdziała z jednostkami organizacyjnymi powiatu, z organami administracji rządowej, organami samorządów terytorialnych i ich jednostkami, sądami właściwymi w sprawach rodzinnych i nieletnich, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami, kościołami oraz innymi podmiotami.

2. Struktura organizacyjna, system pracy, kadra

Centrum opiera się na strukturze przyjętej w regulaminie organizacyjnym uchwalonym przez Zarząd Powiatu Uchwałą Nr 1/06 z dnia 4 grudnia 2006 roku z późn. zm. W strukturze Centrum utworzono:

1. Dział do spraw pomocy instytucjonalnej, w ramach którego wyodrębniono wieloosobowe stanowisko do spraw opiekuńczo- wychowawczych.
2. Dział do spraw rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.
3. Dział do spraw obsługi finansowej, sprawozdawczości, analiz i kadr.
4. Samodzielne stanowisko pracy do spraw obsługi technicznej.

Obsadę kadrową Centrum w 2011 roku stanowiło 13 osób zatrudnionych na 13 etatach. Byli to:

- dyrektor Centrum,
- kierownik działu ds. pomocy instytucjonalnej,
- czterech starszych specjalistów pracy socjalnej, spośród których jeden realizował zadania doradcy ds. osób niepełnosprawnych,
- pracownik socjalny,
- inspektor realizujący zadania koordynatora projektu systemowego,
- referent ds. polityki społecznej,
- główny księgowy,
- starszy księgowy,
- kierowca- zaopatrzeniowiec
- pomoc administracyjna.

Kadra zatrudniona w Centrum to specjaliści, którzy oprócz posiadania kwalifikacji niezbędnych do pracy w sferze pomocy społecznej posiadają również szereg dodatkowych specjalizacji i uprawnień. W 2011 roku w Centrum 1 osoba odbywała staż w ramach przygotowania zawodowego. W Centrum organizowane były także praktyki studenckie dla studentów szkół wyższych oraz słuchaczy Kolegium Pracowników Służb Społecznych.

3. Budżet Centrum

Działalność Centrum finansowana jest z budżetu powiatu. Podczas realizacji zadań wykorzystywane są również środki przyznane w ramach algorytmu przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz pozyskane w ramach dotacji celowej z budżetu państwa. Ponadto ze środków EFS realizowany jest projekt systemowy „Aktywność szansą rozwoju”.

W 2011 roku budżet Centrum wyniósł **3 945 938,28 zł**. Na bieżącą działalność Centrum wydatkowano kwotę 540 741,08 zł.

Na realizację projektu systemowego „Aktywność szansą rozwoju” w ramach PO KL współfinansowanego ze środków EFS wydatkowano ogółem kwotę **1 174 862,10 zł.**

W 2011 roku Centrum podczas realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wydatkowało również środki przyznane dla powiatu tomaszowskiego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wykorzystano łącznie kwotę **2 051 641,00 zł.**

II. ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ CENTRUM

1. Podstawa prawna do realizacji zadań pomocy społecznej

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na samorządy wszystkich szczebli obowiązek realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Wśród tych zadań są zadania własne oraz zlecone. Zadania pomocy społecznej w powiatach, zgodnie z art.112 wyżej powołanej ustawy, wykonują powiatowe centra pomocy rodzinie. Centrum realizuje zadania zawarte w art. 19 oraz art. 20 ustawy.

2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Tomaszowskiego na lata 2007 – 2015.

Strategia została przyjęta przez Radę Powiatu w Tomaszowie Lubelskim. Uchwałą Nr VI/47/07 z dnia 25 czerwca 2007 roku. Za cel generalny Strategii uznano: dążenie do zintegrowanego, efektywnie działającego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych występujących wśród mieszkańców powiatu tomaszowskiego. W Strategii określone zostały kierunki działań zmierzających do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych oraz zadania programowe określające wsparcie dla różnych grup mieszkańców, sposoby ich osiągnięcia oraz realizatorów. Jako cele szczegółowe warunkujące realizację celu generalnego uznano:

- Przeciwdziałanie bezrobociu, wspieranie zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich,
- Wspieranie osób niepełnosprawnych,
- Przeciwdziałanie problemom uzależnień,
- Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych,
- Pomoc rodzinom z problemem ubóstwa i przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinach i wspieranie osób w kryzysie,
- Zapobieganie patologiom społecznym, niedostosowaniu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży,
- Wspieranie osób w podeszłym wieku; wymagających pomocy usługowej,
- Rozwój infrastruktury pomocy społecznej.

Realizacja Strategii jest stale monitorowana. Ocena poszczególnych działań realizowanych w ramach celów pośrednich jest dokonywana corocznie, przez zespół wdrażający Strategię, co pozwala na bieżące śledzenie stopnia ich wykonania oraz wprowadzenie korekt lub zmian. W 2011 roku sporządzony został przez zespół wdrażający raport z realizacji Strategii w 2010 roku.

3. Program Wspierania Dziecka i Rodziny w Powiecie Tomaszowskim na lata 2011- 2015

Program został przyjęty do realizacji przez Radę Powiatu w Tomaszowie Lubelskim Uchwałą Nr VI/44/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 roku. Program wynika ze Strategii i zawiera działania skierowane na rodzinę i dziecko, które winny doprowadzić rozwiązania problemów rodziny, usamodzielnienia jej i wyjścia z systemu pomocy społecznej.

W programie określono następujące cele operacyjne:

- Rozwój specjalistycznego poradnictwa
- Rozwój rodzinnej opieki zastępczej
- Wspomaganie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, całodobowe placówki opiekuńczo- wychowawcze i inne formy opieki.
- Promowanie prorodzinnego stylu życia.
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin.

Koordynatorem Programu jest Centrum, które przy realizacji złożenia programu współpracowało z wieloma podmiotami zajmującymi się problematyką polityki społecznej. Każdego roku Centrum będzie zbierało i opracowywało informacje na temat stopnia realizacji zadań wynikających z Programu.

4. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tomaszowskim na lata 2011- 2015.

Program wynikający również ze Strategii został przyjęty Uchwałą Nr VI/45/2011 Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 5 kwietnia 2011 roku. Program zawiera szeroki i kompleksowy plan działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2011- 2015. Obejmuje wszystkie dziedziny i przejawy życia w aspekcie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach programu określono następujące działania (instrumenty aktywizacji) na rzecz osób niepełnosprawnych:

- Aktywizacja społeczna
- Aktywizacja zdrowotna
- Aktywizacja zawodowa
- Aktywizacja edukacyjna
- Upowszechnianie pracy socjalnej

Koordynatorem Programu jest Centrum, które przy realizacji założeń programu współpracuje z wieloma podmiotami zajmującymi się problematyką polityki społecznej. Ocena realizacji działań zawartych w Programie dokonywana będzie corocznie.

5. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wspierania osób w kryzysie w powiecie tomaszowskim na lata 2008- 2013.

Program został przyjęty Uchwałą Nr XIII/141/08 Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 23 kwietnia 2008 roku. Celem głównym jest utworzenie

zintegrowanego i efektywnie działającego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie i innych sytuacji kryzysowych w powiecie tomaszowskim.

Za cele szczegółowe uznano:

- Uwrażliwienie społeczeństwa na problem przemocy w rodzinie i innych doświadczeń kryzysowych
- Zwiększenie skuteczności ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie
- Zwiększenie dostępności pomocy skierowanej do osób doświadczających przemocy w rodzinie
- Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim. Wśród realizatorów Programu oprócz Centrum, należy wymienić Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach, Komendę Powiatową Policji i Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną.

6. Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa

Poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne i rodzinne, w tym pedagogiczne, socjologiczne, socjalne, medyczne) świadczone było przez pracowników merytorycznych Centrum, radcę prawnego, a także przez kadre Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim oraz Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach. Łącznie w 2011 roku wsparciem w tej formie objęto 599 osób, którym udzielono łącznie 4123 porady. Najwięcej osób skorzystało z poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego. Centrum udzieliło specjalistycznego poradnictwa łącznie 119 osobom, w tym najczęściej poradnictwa pedagogicznego i rodzinnego, w tym dla rodzin z osobą niepełnosprawną.

Poradnictwo Centrum dotyczyło głównie spraw z zakresu opieki nad dzieckiem, uzyskania, podwyższenia lub wyegzekwowania alimentów, ubezwłasnowolnienia, zrzeczenia się władzy rodzicielskiej, praw osób niepełnosprawnych, opieki nad osobą niepełnosprawną, programach PFRON, dofinansowaniu przysługującemu osobie niepełnosprawnej, zapisów widniejących w orzeczeniach o niepełnosprawności, świadczeń przysługujących osobie niepełnosprawnej, świadczeń z pomocy społecznej, procedur ubiegania się o świadczenie pielęgnacyjne, spraw z zakresu kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, ustanowienia kurateli, opieki prawnej, postępowania w sytuacji uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, postępowania w sytuacji przemocy w rodzinie, opieki nad dzieckiem, trudności wychowawczych, kompetencji poszczególnych instytucji.

7. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci.

W powiecie tomaszowskim w 2011 roku łącznie funkcjonowało 53 rodziny zastępcze, w których wychowywało się 79 dzieci. Przeważały rodziny zastępcze spokrewnione- było ich 48, natomiast niespokrewnionych było 5 (w stosunku do roku

poprzedniego nastąpił wzrost o 2 rodziny). Najwięcej rodzin zastępczych funkcjonowało na terenie miasta i gminy Tomaszów Lubelski. Najliczniejszą grupę stanowiły dzieci w przedziale wiekowym 14-18 lat, a drugą w wieku od 7 do 13 lat. Tylko troje wychowanków rodzin zastępczych miło mniej niż 3 lata.

Dziecko wychowujące się w rodzinie zastępczej ma możliwość pozostania w niej na dotychczasowych warunkach po ukończeniu 18 roku życia, do czasu ukończenia nauki w szkole, w której uzyskało pełnoletność. W 2011 roku było 8 takich wychowanków rodzin zastępczych. Orzeczenia o niepełnosprawności i przysługujący z tego tytułu zasiłek pielęgnacyjny posiadało 7 wychowanków rodzin zastępczych.

W 2011 roku na terenie powiatu tomaszowskiego powstały 9 nowych rodzin zastępczych, w których opiekę znalazło 15 dzieci, 1 dziecko wychowujące się w rodzinach zastępczych powróciło pod opiekę matki, 8 wychowanków osiągnęło pełnoletniość, 2 z nich podjęło decyzję o usamodzielnieniu, natomiast pozostałe nadal przebywają w rodzinach zastępczych i kontynuują naukę.

Wszystkie rodziny zastępcze korzystały ze świadczeń pieniężnych. Średnia wysokość świadczenia dla jednego dziecka wychowywanego w rodzinie spokrewnionej wyniosła 561,03 zł, w rodzinie niespokrewnionej 974,51 zł miesięcznie. Łącznie rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie powiatu wypłacono 827 świadczeń na kwotę 490 402,00 zł., z czego kwotę 447 804,00 zł wypłacono rodzinom spokrewnionym, a niespokrewnionym 42 598,00 zł.

Ponadto 9 wychowankom umieszczonym w ciągu roku sprawozdawczego w 7 rodzinach udzielono pomocy w postaci jednorazowego świadczenia na pokrycie wydatków związanych z potrzebami dziecka przyjmowanego do rodziny zastępczej na łączną kwotę 16 181,00 zł.

W 2011 roku Centrum ponosiło również wydatki za pobyt dzieci przebywających na terenie innych powiatów, które przed umieszczeniem w rodzinach zastępczych przebywały na terenie powiatu tomaszowskiego. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 10 dzieci w 8 rodzinach zastępczych poza terenem powiatu tomaszowskiego wydatkowano kwotę 117 269,00 zł. Podstawą do ponoszenia tych kosztów były porozumienia zawarte z miastem Przemyśl, oraz powiatami: Złotowskim, Zamojskim, Biłgorajskim, Kraśnickim, Hrubieszowskim i Lubaczowskim.

Jednocześnie do powiatu w 2011 roku wpłynęła kwota 59 766,00zł z tytułu wydatków ponoszonych przez inne powiaty, z terenu których dzieci przebywają w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu tomaszowskiego.

W 2011 roku wydano 105 decyzji w sprawie przyznania pomocy pieniężnej oraz 55 decyzji w sprawie odpłatności rodziców biologicznych i opiekunów za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych. Wydanie każdej decyzji poprzedzało przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby zainteresowanej.

Centrum systematycznie współpracowało ze szkołami, do których uczęszczali wychowankowie rodzin zastępczych. Centrum otrzymywało opinie o sytuacji szkolnej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Wszystkie informacje o wychowankach rodzin zastępczych oraz obserwacje specjalistów pracy socjalnej podczas kilkakrotnych wizyt w środowisku wykorzystywano do sporządzenia oceny

sytuacji opiekuńczo- wychowawczej dziecka. Oceny takie, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rodzin zastępczych (Dz. U. z 2010 r Nr 110, poz. 733) przekazywano raz w roku do Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Tomaszowie Lubelskim.

Ponadto wszystkie rodziny zastępcze objęte były pomocą w postaci pracy socjalnej oraz specjalistycznego poradnictwa. Na bieżąco informowane były o przysługujących im prawach i uprawnieniach. Dzięki temu rodziny miały możliwość wzięcia udziału w zajęciach psychoedukacyjnych organizowanych przez OIK w Tomaszowie Lubelskim. Poinformowano także o możliwościach pozyskania dodatkowych środków na zakup podręczników, opłaty za Internet, dofinansowanie dodatkowych zajęć, rozwój zainteresowań, czy zakup sprzętu sportowego. Efektem pracy z rodzinami zastępczymi było przyznanie przez Fundację Przyjaciółka 2 wychowankom rodzin zastępczych stypendium dla gimnazjalisty w wysokości 750,00 zł dla każdego dziecka.

Centrum prowadzi stale nabór kandydatów na rodziców zastępczych. W 2011 roku nawiązano współpracę z Ośrodkiem Adopcyjnym w Zamościu, który dokonał kwalifikacji kandydatów, których następnie przeszkolono do roli rodziców zastępczych. Przeszkolone zostało 1 małżeństwo oraz 1 osoba samotna. Przeszkolone osoby utworzyły 2 niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze dla 2 dzieci z terenu powiatu.

Centrum prowadziło także pracę socjalną z rodzinami biologicznymi. Mimo wizyt w środowisku, współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, sądem nie udało się doprowadzić do powrotu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych do ich rodzin pochodzenia. Obserwuje się poprawę funkcjonowania rodzin w środowisku, nadal jednak nie osiągnięto stanu gwarantującego prawidłowe wypełnianie przez rodziców swoich obowiązków, ponieważ są to osoby nadużywające alkoholu, skazane na karę pozbawienia wolności, nie wykazują też zainteresowania swoimi dziećmi.

Prawo nakłada na rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinach zastępczych obowiązek ponoszenia kosztów z tym związanych. Obowiązek ten dotyczy zarówno rodziców z ograniczoną przez sąd władzą jak też pozbawionych władzy rodzicielskiej. Zobowiązanych rodziców było 78, z czego 4 osoby płaciły alimenty dobrowolnie, a 9 osób miało zasądzone alimenty przez sąd. Płacenie alimentów powoduje, że rodzice ci nie ponoszą dodatkowo opłat za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej. W przypadku 44 osób odstąpiono od ustalenia opłaty. Następowo to w drodze decyzji administracyjnej, a powodem były przyczyny określone w ustawie, zwłaszcza trudna sytuacja materialna, stan zdrowia oraz wszelkie sytuacje kryzysowe. Do podjęcia decyzji o zwolnieniu z opłat w każdym przypadku podstawą był wywiad środowiskowy przeprowadzony w miejscu zamieszkania rodziny.

W przypadku 21 osób nie ustalono odpłatności z uwagi na niemożność ustalenia miejsca ich pobytu lub przebywanie poza granicami kraju. W przypadku tych osób podjęte zostaną działania w kierunku ustanowienia dla nich kuratora i naliczenia odpłatności.

8. Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo- wychowawczych.

Na terenie powiatu tomaszowskiego nie funkcjonują całodobowe placówki opiekuńczo- wychowawcze. Powiat ponosił wydatki na utrzymanie dzieci w placówkach na terenie innych powiatów w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w tej placówce. W 2011 roku średni miesięczny koszt pobytu jednego dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo- wychowawczej wynosił 3 128,00 zł. Na utrzymanie wychowanków całodobowych placówek opiekuńczo- wychowawczych wydatkowano w 2011 roku łącznie kwotę 1 290 962,89 zł.

W okresie sprawozdawczym Centrum wykonało 8 postanowień Sądu Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim o umieszczeniu małoletnich w placówce opiekuńczo- wychowawczej. W ciągu roku w takich placówkach umieszczono 14 dzieci. Na koniec grudnia 2011 roku w całodobowych placówkach opiekuńczo- wychowawczych przebywało 40 małoletnich mieszkańców powiatu tomaszowskiego. Jednocześnie w tym okresie placówki opuściło 9 dzieci, z czego:

- 5 dzieci adoptowano,
- 1 do młodzieżowego ośrodka socjoterapii,
- 1 dziecko powróciło do domu rodzinnego,
- 1 dziecko umieszczono w rodzinie zastępczej niespokrewnionej,
- 1 dziecko zostało umieszczone pod opieką dziadków.

Rodzice dzieci wychowujących się w placówkach mają obowiązek ponoszenia opłat z tego tytułu. Zobowiązanych jest 25 osób. Ze względu na trudną sytuację materialną odstąpiono od naliczenia opłat 17 osobom. Nie ustalono opłaty 8 osobom, ponieważ niemożliwe było ustalenie miejsca ich pobytu. W stosunku do tych osób podjęte zostaną działania w celu ustanowienia kurateli i naliczenia opłaty.

W 2011 roku 8 opiekunom, którzy dysponują dochodami dzieci w postaci renty rodzinnej, naliczano odpłatność za pobyt dziecka w placówce. Wpływy z ustalonej odpłatności wyniosły 13 084,70 zł.

9. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki oraz pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży opuszczającej różnego typu placówki.

Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i na kontynuowanie nauki udzielana jest przez powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej lub placówce. Inne rodzaje pomocy udzielane są przez powiat właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej. Łącznie na to zadanie powiat wydatkował środki na kwotę 193 190,00 zł.

Z pomocy finansowej na usamodzielnienie w 2011 roku skorzystał 1 wychowanek placówki opiekuńczo- wychowawczej w kwocie 6 588,00 zł. oraz 4 wychowanków rodzin zastępczych w łącznej wysokości 19 764,00 zł, 3 wychowankom rodzin zastępczych przyznano również pomoc rzeczową, na zagospodarowanie na sumę 13 382,00 zł.

Udzielano również pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki. W roku sprawozdawczym pomocy takiej udzielono 23 pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych oraz 8 wychowankom całodobowych placówek opiekuńczo-

wychowawczych i 2 osobom, które opuściły młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Łącznie wydano na ten cel kwotę 153 456,00 zł., z czego:

- 23 wychowankom rodzin zastępczych wypłacono 210 świadczeń w łącznej kwocie 103 059,00 zł.,
- 8 wychowankom całodobowych placówek opiekuńczo- wychowawczych wypłacono 78 świadczenia na łączną kwotę 43 480,00 zł.,
- 2 wychowankom młodzieżowych ośrodków wychowawczych wypłacono 14 świadczeń w wysokości 6 917,00 zł.

Pracownicy Centrum udzielali usamodzielnianym wychowankom zarówno rodzin zastępczych jak i placówek opiekuńczo wychowawczych także pomocy w formie specjalistycznego poradnictwa, informowano o prawach i uprawnieniach oraz pomocy w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, które są podstawą do przyznania świadczeń pieniężnych.

10. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej oraz umieszczanie w nich skierowanych osób.

Zadaniem domów pomocy społecznej jest zapewnienie ich mieszkańcom warunków bezpiecznego i godnego życia, intymności, niezależności oraz umożliwienie rozwoju osobowości przez świadczenie usług zgodnie z obowiązującym standardem.

Na terenie powiatu tomaszowskiego funkcjonuje jedna placówka tego typu- Dom Pomocy Społecznej w Tyszowcach. Dom istnieje od 1994r. i przeznaczony jest dla 111osób w podeszłym wieku i 57 osób niepełnosprawnych fizycznie. Na koniec 2011 roku w Domu przebywało 129 osób z czego 63 osoby to mieszkańcy przyjęci przed 01.01.2004 roku, natomiast 66 osób to osoby przyjęte na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów, zgodnie z którymi przyjęcie do placówki następuje na podstawie skierowania wydanego przez właściwą gminę.

W ciągu roku przyjęto 13 osób, 28 osób zmarło, a 3 zostało wypisanych.

Wśród mieszkańców Domu:

- 35 osób porusza się na wózkach inwalidzkich,
- 51 osób wymagało całkowitej pomocy w samoobsłudze,
- 27 mieszkańców ma ustanowioną kuratelę.

Mieszkańcy korzystają z pomocy Domu podczas transportu na konsultacje lekarskie. Uczestniczą w imprezach sportowych, kulturalnych i religijnych. Praca z mieszkańcem opiera się na indywidualnym planie wspierania mieszkańca, realizowanym i monitorowanym przez zespół terapeutyczno- opiekuńczy.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2011 roku wynosił 2 364,01 zł. Budżet Domu wyniósł 4 099 100,00 zł. Z kwoty tej 3 026 096,65zł. stanowiły wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, natomiast kwota 1 073 003,35 zł. przeznaczona została na wydatki bieżące. Dom wypracował dochody w łącznej wysokości 2 549 604,22 zł. Średnia dzienna stawka żywienia wynosiła 7,27 zł na mieszkańca.

Na koniec roku 2011 w Domu zatrudnionych było 89 osoby. Dom spełniał wymogi określone prawem dotyczące wskaźników zatrudnienia pracowników działu terapeutyczno- opiekuńczego.

11. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim działa na podstawie uchwały Nr XXV/147/05 Rady Powiatu w Tomaszowie Lubelskim z dnia 21.10.2005r. W 2011 roku w OIK zatrudnionych było 7 osób na 5,5 etatu. Kadre Ośrodka stanowi Kierownik, psycholog, terapeuta, referent ds. obsługi prawnej, starszy pracownik socjalny, główna księgowa, sprzątaczką. Budżet OIK w 2011 roku wyniósł 230 917,89 zł. Dodatkowo 20 000,00 zł wykorzystane zostało na realizację Programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy.

OIK prowadzi interwencję kryzysową, której celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności społecznej, a także prowadzi terapii krótkoterminowej rodzinnej i indywidualnej. OIK prowadzi działania w formie usług specjalistycznych, tj. poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego oraz udziela wsparcia osobom i rodzinom będącym ofiarami przemocy domowej lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej w celu zapobiegania powstawaniu lub pogłębianiu się dysfunkcji tych osób. Ośrodek dysponuje 10 miejscami noclegowymi i udziela tymczasowego schronienia na okres do 3 miesięcy osobom i rodzinom, które ze względu na swój stan psychiczny lub zagrożenie bezpieczeństwa potrzebują takiej formy pomocy.

W 2011 roku udzielono 1718 porad w ramach specjalistycznego poradnictwa, z którego skorzystały łącznie 332 osoby, pochodzące z 261 rodzin. Z hostelu skorzystało 9 osób (3 rodziny).

W 2011 roku prowadzono program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Zadanie to realizowane było z Kuratorską Służbą Sądową. Założeniem programu była zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc. Program obejmował 13 spotkań grupowych, łącznie 65 godz. warsztatowo- treningowych. Do programu zakwalifikowano 30 osób, ukończyło go 16 osób.

Poza działaniami statutowymi OIK prowadził działalność wynikającą z rozeznanych potrzeb, a poszerzającą zakres usług. W 2011 roku pracownicy OIK uczestniczyli w akcji poradnictwa w ramach „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przystępstw”. W celu podniesienia wiedzy profesjonalnie zajmujących się problemem przemocy OIK we współpracy ze stowarzyszeniem „Czajnia” pozyskał środki na realizację szkolenia „Diagnoza dziecka krzywdzonego dla potrzeb wymiaru sprawiedliwości”. Prowadzone były pogadanki i szkolenia dla różnych kategorii odbiorców: młodzież maturalna, młodzież licealna, młodzież gimnazjalna. Prowadzone były również zajęcia w Szkole Rodzenia w celu wypracowania pozytywnych relacji z dzieckiem, zwiększenia świadomości młodych matek, zapobiegania aktom przemocy.

W 2011 roku kontynuowano również realizację programu „Bank Drugiej Ręki”, którego celem jest dystrybucja do osób najbardziej potrzebujących używanych artykułów i przedmiotów oddawanych przez darczyńców. W 2011 roku OIK

prowadził także pomoc dla rodzin i dzieci w postaci przekazywania paczek żywnościowych. Łącznie 68 paczek trafiło do najbiedniejszych mieszkańców powiatu.

12. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach

W 2011 roku udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach prowadzone było przez wszystkich pracowników Centrum. Informacje udzielane mieszkańcom powiatu dotyczyły głównie:

- uprawnień przysługujących podczas ubiegania się o wsparcie w instytucjach pomocy społecznej, procedurach rozpatrywania wniosków i kryteriów uprawniających do tego typu świadczeń,
- możliwości ubiegania się przez osoby niepełnosprawne o dofinansowanie do zakupu niezbędnych przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego,
- zasad korzystania z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym,
- procedur rozpatrywania wniosków o likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- możliwości ubiegania się w PZON, ZUS, KRUS o wydanie orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych lub o niezdolności do pracy, oraz procedury odwoławczej od tych orzeczeń,
- ulg w przejazdach dla osób niepełnosprawnych oraz możliwości otrzymania karty parkingowej,
- możliwości ubiegania się o świadczenia określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych,
- przepisów dotyczących kierowania i ponoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej,
- warunków ubiegania się przed Sądem o ustanowienie rodzinnej opieki zastępczej,
- uzyskania pomocy w sytuacji nadużywania alkoholu przez członka rodziny,
- możliwości korzystania z pomocy organizacji pozarządowych,
- możliwości uczestnictwa w projekcie systemowym,
- pomocy dla osób chorujących na stwardnienie rozsiane,
- pomocy świadczonej przez gminę,
- ubiegania się o świadczenie pielęgnacyjne,
- refundacji składek w przypadku zatrudnienia osoby niepełnosprawnej,
- instytucji niosących pomoc w przypadku przemocy w rodzinie,
- usług opiekuńczych.

Udzielanie informacji nie jest stale ewidencjonowane ze względu na to, że jest to czynność czasochłonna i przy tak dużej liczbie osób korzystających z tej formy pomocy nie jest możliwa do wykonania. Informacje udzielane są klientom zgłaszającym się do Centrum, jak również telefonicznie.

Z informacji uzyskanych od poszczególnych pracowników o liczbie osób, którym udzielono informacji o prawach i uprawnieniach wynika, że średnio ok 10 osób dziennie korzysta z tego rodzaju wsparcia. Jednakże jest to liczba szacunkowa, zmieniająca się okresowo. Zdarzają się okresy, w których z informacji o uprawnieniach korzysta znacznie większa liczba osób, np. pozyskania środków PFRON, czy EFS.

13. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu

W 2011 roku Centrum realizowało zadanie poprzez organizację szkoleń:

1. Szkolenia „Praktyczne wskazówki przygotowania wniosku o dofinansowanie projektów systemowych na 2011 rok”. Szkolenie odbyło się w dniu 26 stycznia 2011 roku i dotyczyło zmian w nowym Generatorze wniosków. W szkoleniu uczestniczyło 12 osób, przedstawiciele OPS z terenu powiatu tomaszowskiego.
2. Szkolenie „Obsługa Statystycznej Aplikacji Centralnej”. Szkolenie odbyło się w dniu 27 stycznia 2011 roku. Przeznaczone było dla przedstawicieli powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, które zobowiązane będą do przekazywania sprawozdań w formie elektronicznej za pomocą SAC. W szkoleniu uczestniczyło 7 osób.
3. Szkolenie „Pomoc społeczna w praktyce”, które odbyło się w dniach 15-16 czerwca 2011 roku. Szkolenie dotyczyło m.in. nowych uregulowań prawnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego w praktyce. W szkoleniu udział wzięły 52 osoby.
4. Szkolenie „Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – nowe zadania dla powiatu i gminy”. Szkolenie odbyło się w dniu 24 października 2011 roku. Przeznaczone było dla przedstawicieli OPS i PCPR, a zorganizowane w związku z nałożeniem na gminy i powiaty nowych zadań dotyczących systemu wspierania rodziny. W szkoleniu udział wzięło 18 osób.
5. Szkolenie „Wnioski o płatność, Program Aktywności Lokalnej, oszczędności wynikające z procedur PZP oraz propozycje kryteriów dla Planu Działania na 2012”. Szkolenie odbyło się w dniu 8 listopada 2011 roku. Przeznaczone było dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu tomaszowskiego. Dotyczyło zmian w zasadach aplikowania o środki z EFS. W szkoleniu udział wzięło 15 osób.
6. Spotkanie związane z uroczystymi obchodami Dnia Pracownika Socjalnego. Odbyło się 25 listopada 2011 roku. Podczas spotkania Starosta Tomaszowski wręczył na ręce kierowników ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowych jednostek pomocy społecznej listy gratulacyjne. W spotkaniu udział wzięły 93 osoby.

Oprócz wyżej wymienionych spotkań i szkoleń Centrum utrzymywało stały kontakt z kierownikami i pracownikami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu. Przekazywano na bieżąco informacje dotyczące zmian w obowiązujących uregulowaniach prawnych oraz zapewniano dostęp do materiałów informacyjnych i szkoleniowych przekazywanych przez Urząd Marszałkowski, Lubelski Urząd Wojewódzki oraz inne podmioty zajmujące się szkoleniem kadry pomocy społecznej.

Również pracownicy Centrum stale podnosili swoje kwalifikacje. Łącznie uczestniczyli w 70 szkoleniach, konferencjach i seminariach.

14. Doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

Doradztwo metodyczne realizowane przez Centrum skierowane było do kierowników i kadry ośrodków pomocy społecznej w terenie powiatu oraz placówek pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej.

Tematyka doradztwa dotyczyła następujących zagadnień:

- informacje o świadczeniach przysługujących uczestnikom Ośrodka Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz procedurach kierowania do Ośrodka,
 - procedury przyjęć do DPS, zmiana decyzji o opłacie za DPS, przeniesienie mieszkańca DPS do innej placówki, organ właściwy do wydania decyzji o opłacie za pobyt w DPS,
 - informacja o realizacji projektów systemowych, zasadach obowiązujących w 2011 roku,
 - procedury postępowania przy ustalaniu kurateli dla osoby niepełnosprawnej intelektualnie,
 - procedury weryfikacji decyzji administracyjnych,
 - informacje o kryteriach dochodowych obowiązujących podczas przyznawania pomocy społecznej,
 - pozyskiwanie środków zewnętrznych na zadania inwestycyjne,
 - projekty systemowe, procedury, szkolenia, możliwości korzystania z konsultacji,
 - nawiązanie pierwszego kontaktu z ofiarą przemocy domowej, zakres dostępnych form pomocy dla osób doświadczających kryzysów życiowych, procedura kierowania do hostelu w OIK oraz możliwości korzystania z usług SOW,
 - informacje o zakresie kompetencji poszczególnych szczebli samorządów w realizacji zadań pomocy społecznej,
 - możliwość pozyskania środków zewnętrznych, m.in. z konkursów, funduszy strukturalnych,
 - stosowanie zapisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
 - doradztwo w sprawie rozszerzenia działalności warsztatów terapii zajęciowej,
 - informacje o programach realizowanych przez PCPR, ROPS, PFRON, MPiPS,
 - doradztwo w sprawie pozyskiwania środków na likwidację barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej,
 - informacje w zakresie rodzicielstwa zastępczego,
 - doradztwo w sprawie standardów obowiązujących w domach pomocy społecznej.
- Łącznie z doradztwa skorzystało 20 podmiotów.

15. Podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb.

W 2010 roku Centrum realizowało nie tylko zadania ustawowe, ale także szereg innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb:

- 1) Centrum realizowało założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Podczas jego realizacji współpracowało z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim oraz Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Tyszowcach. Dzięki założeniom programu pozyskano środki na działalność SOW w Tyszowcach oraz na kolejną edycję programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy, realizowanego przez OIK w Tomaszowie Lubelskim.

- 2) We współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie oraz ośrodkami pomocy społecznej zorganizowano wypoczynek dla dzieci z terenu powiatu tomaszowskiego. W 2011 roku otrzymano 85 dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 15 lat z rodzin najuboższych skorzystało z wypoczynku letniego w Sokolcu. Wzorem lat ubiegłych Centrum zajmowało się rekrutacją, kompletowaniem dokumentacji oraz kontaktami z ośrodkami i rodzicami.
- 3) Centrum aktywnie włączyło się w podjętą przez Sąd Rejonowy w Tomaszowie Lubelskim akcję „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw”. Akcja miała charakter edukacyjny, a jednym z podstawowych jej celów było informowanie społeczeństwa o przysługujących osobom pokrzywdzonym uprawnieniach.
- 4) W ramach Koalicji na Rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej nadal podejmowano działania w zakresie: rozpowszechniania informacji o rodzicielstwie zastępczym, promowania idei rodzicielstwa zastępczego, promowania działań na rzecz zmiany statusu rodziny zastępczej, podnoszenia świadomości społeczności lokalnej oraz władz samorządowych o odpowiedzialności za skutki braku rozwoju rodzicielstwa zastępczego, promowanie wśród dzieci i młodzieży zachowań tolerancyjnych wobec dzieci adoptowanych czy przebywających w rodzinach zastępczych.
- 5) Centrum włączyło się w akcję bezpłatnych konsultacji w przeciwdziałania chorobom układu moczowego.
- 6) Pracownicy Centrum uczestniczyli w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego przez Wójta Gminy Tomaszów Lubelski.
- 7) Centrum w 2011 roku aplikowało o środki na „Wsparcie wychowanków pieczy zastępczej w powiecie tomaszowskim” w ramach otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Pozyskano środki w wysokości 18 000,00zł, środki własne wyniosły 16 426,60 zł. Działaniami objęto 4 usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych, zamieszkałych na terenie powiatu tomaszowskiego, w wieku 18- 24 lata. W ramach projektu zrealizowano:
 - a) indywidualne konsultacje z psychologiem,
 - b) udział w kursie opiekuna kolonijnego- 2 osoby, w kursie barmana- 1 osoba, w kursie sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej- 1 osoba,
 - c) zakup mebli, sprzętów gospodarstwa domowego i sprzętu RTV dla wszystkich uczestników projektu,
 - d) pracę socjalną zarówno w środowisku jak w siedzibie Centrum,
 - e) przyznano pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki oraz 1 osoba uzyskała pomoc pieniężną na usamodzielnienie i 1 osoba pomoc pieniężną na zagospodarowanie w formie rzeczowej.
- 8) Centrum otrzymało wyróżnienie od Marszałka Województwa Lubelskiego za innowacyjne rozwiązania przy realizacji projektu systemowego „Aktywność szansą rozwoju”,
- 9) Dyrektor PCPR w Tomaszowie Lubelskim został wybrany na członka Zarządu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia „Centrum” - reprezentującego interesy powiatowych centrów pomocy rodzinie w Polsce.

16. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego.

W okresie sprawozdawczym Centrum przekazywało sprawozdania w wersjach elektronicznych przy wykorzystaniu systemu informatycznego POMOST, posiadającego akceptację Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Sprawozdania z realizacji zadań, zarówno okresowe jak i jednorazowe przekazywane były do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz bezpośrednio do Ministerstwa. Sprawozdania sporządzali merytoryczni pracownicy Centrum.

Jednocześnie jako podmiot nadzorujący działalność innych powiatowych jednostek pomocy społecznej Centrum sporządzało sprawozdania zbiorcze dotyczące funkcjonowania i realizacji zadań przez DPS w Tyszowcach, OIK w Tomaszowie Lubelskim, OW w Tomaszowie Lubelskim, SOW w Tyszowcach.

Sprawozdawczość dotyczyła również stanu pomocy społecznej na terenie powiatu tomaszowskiego. Do ich przygotowania służyły informacje przekazane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu, jak również inne podmioty, w tym organizacje pozarządowe. Centrum opracowywało również informacje i sprawozdania na potrzeby Rady i Zarządu Powiatu, a także Komisji Stałych Rady Powiatu.

Centrum wytypowane zostało do udzielania informacji głównemu specjalście kontroli państwowej NIK w trakcie kontroli dotyczącej stanu realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie powiatu tomaszowskiego.

17. Sporządzanie bilansu potrzeb powiatu w zakresie pomocy społecznej.

Centrum corocznie sporządza bilans potrzeb. Bilans ten jest następnie przekazywany do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie. Jest to rodzaj skategoryzowanego sprawozdania służącego do oszacowania potrzeb i kosztów związanych z ich zaspokojeniem. W 2011 roku Centrum sporządziło bilans potrzeb, w którym uwzględnione zostały dane dotyczące bieżącej realizacji zadań ustawowych jak również potrzeby na 2012 rok. W bilansie wykazano również planowane koszty utrzymania i prowadzenia jednostek organizacyjnych pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym, planowane inwestycje, a także zapotrzebowanie ze strony podmiotów pomocy społecznej na szkolenia, których realizatorem będzie Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

18. Prowadzenie i rozwój ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Powiat tomaszowski w drodze otwartego konkursu zlecił prowadzenie Ośrodka Wsparcia w Tomaszowie Lubelski Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tomaszowie Lubelskim. Placówka przeznaczona jest dla 20 osób z zaburzeniami psychicznymi typu B. Placówka prowadzi rehabilitację społeczną mającą na celu podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych osobom w codziennym życiu poprzez zajęcia wspierające, aktywizujące, rehabilitacyjne oraz integrację społeczną.

W 2011 roku z usług Ośrodka skorzystało łącznie 21 uczestników z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, pochodzącym z terenu powiatu tomaszowskiego. Wśród uczestników 15 osób posiadało znaczny stopień niepełnosprawności, 6 umiarkowany stopień niepełnosprawności, 9 uczestników Ośrodka było ubezwłasnowolnionych całkowicie.

Ośrodek opracowuje indywidualne programy postępowania wspierająco-aktywizującego, zgodnie z którymi prowadzone były zajęcia dla uczestników. Program dostosowywany był indywidualnie do potrzeb i możliwości psychofizycznych każdego uczestnika. Program obejmował:

- Trening umiejętności w zakresie samoobsługi, zaradności życiowej i funkcjonowania w codziennym życiu,
- Trening umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- Trening spędzania czasu wolnego,
- Inne formy postępowania, w tym przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, podjęcia zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej.

Uczestnicy korzystali także z różnych form rehabilitacji medycznej, zgodnie z zaleceniami lekarza rehabilitacji medycznej dotyczące: fizykoterapii, kinezyterapii, hydroterapii oraz ćwiczeń ogólnousprawniających.

W Ośrodku w 2011 roku zatrudnionych było 11 osób na 6,175 etatu (stan na 31 grudnia 2011r.). Kadre stanowili kierownik, instruktorzy terapii zajęciowej, terapeuci zajęciowi, z których jeden pełnił rolę pracownika socjalnego, psycholog, terapeuta ds. rehabilitacji, pielęgniarka, księgowa, kasjer, pracownik biurowy.

Prowadzenie OW dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zadaniem z zakresu administracji rządowej zleconej powiatowi. Na realizację zadania w 2011 roku powiat tomaszowski przeznaczył kwotę łącznie 219 000,00 zł., pochodzącą z dotacji celowej. W związku z występującymi potrzebami Ośrodka Centrum wystąpiło do Wojewody lubelskiego z wnioskiem o przyznanie dodatkowych środków na działalność Ośrodka. We wrześniu 2011 roku przyznano 16 000,00 zł. Łącznie budżet Ośrodka wyniósł 235 249,10 zł, w tym środki własne organizacji 249,00 zł.

19. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach.

Prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Tyszowcach jest zadaniem powiatu z zakresu administracji rządowej. SOW rozpoczął swoją działalność w październiku 2006r. Placówka zapewnia całodobowe, okresowe schronienie ofiarom i świadkom przemocy domowej oraz świadczy specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, prawne, pedagogiczne, terapeutyczne, socjalne i podstawowe medyczne na rzecz tych osób. Do Ośrodka przyjmowane są osoby bez względu na osiągnięty dochód oraz bez wcześniejszego skierowania. Dysponuje 25 miejscami z możliwością ich zwiększenia w przypadku zaistnienia takiej konieczności.

W ciągu 2011 roku pomocy stacjonarnej udzielono 62 osobom, w tym 33 dzieciom będącym ofiarami przemocy domowej. Z pomocy Ośrodka korzystali nie

tylko mieszkańcy powiatu tomaszowskiego. Udzielono pomocy 41 osobom spoza powiatu tomaszowskiego. Łącznie udzielono 2126 porad specjalistycznych, w tym najwięcej pedagogicznych- 836, psychologicznych- 553 oraz prawnych- 258. Z poradnictwa SOW korzystali również mieszkańcy powiatu tomaszowskiego w formach poza stacjonarnych. 86 osobom udzielono łącznie 160 specjalistycznych porad.

SOW zapewniał bezpieczne schronienie, odzież, wyżywienie, obuwie, środki do higieny zgodnie z przepisami prawa, terapię grupową, terapię indywidualną, grupy wsparcia, terapeutyczne, psychoedukacyjne, umiejętności wychowawczych, relaksacyjne. Prowadził działania skierowane do dzieci- zajęcia terapeutyczne, arteterapeutyczne, zabawy edukacyjne i in., zapewniał aktywne spędzanie czasu wolnego, pomoc w nauce.

Klienci Ośrodka mieli do dyspozycji 5 pokoi mieszkalnych, w tym pokój dla osoby niepełnosprawnej, kuchnię, salę terapii, pokój terapeutyczny, pokój dla dzieci i młodzieży, pokój dziennego pobytu, pomieszczenia do prania i suszenia oraz plac zabaw. SOW organizował szereg działań poszerzających zakres usług, m.in.:

1. Udział w „Tygodniu Pomocy Ofiarom Przestępstw”.
2. Realizacja pilotażowego Programu Fundacji Dzieci Niczyje „Nie daj się”, w ramach którego przeprowadzono zajęcia warsztatowe dla dzieci w wieku szkolnym nt. przemocy.
3. Udział w Ogólnopolskiej konferencji „Profilaktyka Krzywdzenia Małych Dzieci”.
4. Organizacja zajęć pt. „Podnoszenie świadomości z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dziecka” dla grupy rodziców.
5. Akademia w Domu Pomocy Społecznej w Tyszowcach z okazji Dnia Babci.
6. Realizacja projektu- POMOC w KRYZYSIE- „Środowiskowy Punkt Konsultacyjny”.
7. Organizacja „Półkolonii letnich 2011” dla 45 dzieci pochodzących z gmin powiatu tomaszowskiego.
8. Udział w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym w Tyszowcach.
9. Organizowane były także obchody różnorodnych uroczystości: Dnia Babci, Dnia Matki, Halloween, Mikołajki.

Kadrę Ośrodka w 2011 roku stanowiło łącznie 8 osób, zatrudnionych na 7,25 etatu. Byli to Kierownik, Główny księgowy, psycholog, pracownik socjalny/socjolog, pedagog- osoba pierwszego kontaktu, samodzielny referent ds. obsługi prawnej, socjolog, zaopatrzeniowiec- pomoc administracyjna.

Środki na funkcjonowanie pochodziły z dotacji celowej. Budżet placówki w 2011 roku wyniósł 372 000,00 zł.

III. SYSTEM WSPIERANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Podstawa prawna do realizacji zadań z rehabilitacji społecznej

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w art. 35a określa zadania, które realizuje Centrum.

2. Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Turnus rehabilitacyjny jest formą aktywnej rehabilitacji społecznej połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestnika, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych podczas turnusu. Wysokość dofinansowania uzależniona jest od posiadanego stopnia niepełnosprawności oraz zmienia się co kwartał.

W 2011 roku w związku z ograniczoną liczbą środków finansowych przyjęto zasadę dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego dla niepełnosprawnych dzieci. W okresie sprawozdawczym 183 osoby ubiegały się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym. Dofinansowanie przyznano dla 49 osób (dzieci) na łączną kwotę 38 965,00 zł.

3. Dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

O dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych mogły ubiegać się osoby wymagające zaopatrzenia w tego typu przedmioty, które otrzymała na ten cel dofinansowanie z Narodowego Funduszu Zdrowia oraz gdy spełniła warunki dochodowe. W 2011 roku przyjęto 588 wniosków, z czego pozytywnie rozpatrzono 566 wnioski i przyznano dofinansowanie w kwocie 270 953,00 zł. 71 wniosków dotyczyło niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, którym przyznano pomoc w wysokości 68 056,00 zł. Najczęściej dofinansowanie dotyczyło zakupu pieluchomajtek, cewników, aparatów słuchowych i wkładek usznych, wózków inwalidzkich, protez oraz butów ortopedycznych.

Ponadto w ramach w/w zadania w 2011 roku 21 osobom niepełnosprawnym udzielono dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego. Na ten cel wydatkowano kwotę 19 000,00 zł. Dzięki dofinansowaniu osoby niepełnosprawne zakupiły łóżka rehabilitacyjne, rotory, rowery rehabilitacyjne, bieżnie, orbitrek, piłki, masażery, drabinki, matę do ćwiczeń i in.

4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, barier w komunikowaniu się i barier technicznych

Bariery architektoniczne, bariery w komunikowaniu się oraz bariery techniczne znacznie utrudniają osobom niepełnosprawnym pełną integrację ze społecznością lokalną oraz właściwe funkcjonowanie w środowisku.

W 2011 roku niepełnosprawne osoby indywidualne złożyły 97 wniosków na likwidację barier na łączną kwotę 387 057,00 zł. Pozytywnie rozpatrzono i przyznano dofinansowanie dla 80 wniosków. Były to następujące rodzaje zadań: wykonanie

podjazdów, likwidacja progów, dostosowanie pomieszczeń (łazienka, korytarz, kuchnia) do potrzeb osoby mającej trudności w poruszaniu się, podłogi antypoślizgowe, zakup sprzętu AGD i inne. Na podstawie zawartych umów wypłacono 188 143,00 zł, z czego:

- na likwidację barier architektonicznych zawarto 16 umów na kwotę 113 218,00 zł.
- na likwidację barier w komunikowaniu się 27 umów na kwotę 40 510,00 zł,
- na likwidację barier technicznych 37 umów na kwotę 34 415,00 zł.

5. Dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej

Na terenie powiatu tomaszowskiego w okresie sprawozdawczym funkcjonowały 3 warsztaty terapii zajęciowej:

- 1) Warsztat Terapii Zajęciowej w Tomaszowie Lubelskim, prowadzone przez PSOUU Koło w Tomaszowie Lubelskim. W 2011 roku terapią w tej placówce objętych było 35 uczestników. Całkowity koszt funkcjonowania z uwzględnieniem wszystkich źródeł dofinansowania wyniósł 575 400,00 zł., w tym ze środków PFRON na działalność Warsztatu przeznaczono kwotę 517 860,00 zł., tj. 90% rocznego kosztu utrzymania WTZ oraz 57 540,00 zł., czyli 10% kosztów funkcjonowania pochodziło ze środków własnych powiatu.
- 2) Warsztat Terapii Zajęciowej w Muratynie, prowadzony przez samorząd gminy Łaszczów. W 2011 roku placówka liczyła 40 uczestników. Dofinansowanie działalności WTZ wyniosło ogółem 657 600,00 zł, z czego 591 840,00 zł. (90%) pochodziło ze środków PFRON, a kwota 65 760,00 zł (10%) ze środków własnych powiatu.
- 3) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Grabowicy, prowadzone przez samorząd gminy Susiec dla 30 uczestników. Całkowity koszt działalności Warsztatów z uwzględnieniem wszystkich źródeł dofinansowania wyniósł w 2011 roku 493 200,00 zł, w tym ze środków PFRON (90%) 443 880,00 zł, a ze środków własnych powiatu (10%) 49 320,00 zł.

6. Podejmowanie innych działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności

W Centrum prowadzone jest specjalistyczne doradztwo prowadzone przez doradcę do spraw osób niepełnosprawnych. Doradca w ramach prowadzonej działalności na rzecz osób niepełnosprawnych udzielał wsparcia mieszkańcom powiatu tomaszowskiego zarówno w zakresie rehabilitacji społecznej jak również zawodowej. Pomoc osobom niepełnosprawnym dotyczyła wspierania, poradnictwa i stałej obsługi osób niepełnosprawnych z powiatu tomaszowskiego ze szczególnym uwzględnieniem uczestników projektu systemowego, realizowanego w 2011 roku. Głównym zadaniem było upowszechnianie instrumentów aktywnej integracji oraz świadczenie pracy socjalnej wobec uczestników projektu. Podejmowane działania i świadczona praca miały charakter zindywidualizowany i adresowane były do konkretnych osób niepełnosprawnych. W miarę potrzeb była prowadzona także praca socjalna w środowisku, której celem była pomoc osobom niepełnosprawnym i ich

rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych.

Udzielane poradnictwo i podejmowane działania miały na celu zwiększenie świadomości i wiedzy w zakresie ograniczeń zdrowotnych osób niepełnosprawnych oraz przybliżenie możliwości rozwoju i wyjścia z trudnych życiowych sytuacji. Ponadto nauczenie i zrozumienie zapisów zawartych w orzeczeniach, symboliki schorzeń, przekazanie aktualnych informacji na temat uprawnień i ulg przysługujących osobom niepełnosprawnym w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej.

Osoby niepełnosprawne mogły uzyskać wsparcie emocjonalne, dzięki któremu lepiej mogły radzić sobie z przeżyciami emocjonalnymi, zaspokajaniem potrzeb bezpieczeństwa i przynależności, uwalnianiem się od napięć i negatywnych myśli. Jednocześnie udzielane było wsparcie informacyjne, przekazywanie wiadomości o ulgach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym, obowiązujących procedurach i możliwościach uzyskania wsparcia finansowego ze środków PFRON w zakupie m. in. przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego, uzyskania dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, możliwościach i formach uzyskania wsparcia ze strony PUP w zakresie rehabilitacji zawodowej.

Istotnym elementem działań na rzecz osób niepełnosprawnych była współpraca z Lubelskim Oddziałem PFRON w realizacji programów na rzecz poprawy życia osób niepełnosprawnych. Informacje dotyczyły następujących programów:

- „Pegaz 2003- program pomocy w zakupie sprzętu komputerowego oraz pomocy w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym”,
- „Komputer dla Homera 2003- program pomocy w zakupie sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania umożliwiającego rehabilitację zawodową i społeczną osób niewidomych i niewidzących”,
- „Student- kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych”.

Osoby niepełnosprawne oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych informowane były o terminach realizacji programów oraz obowiązujących wytycznych, rozprowadzано wśród osób niepełnosprawnych druki wniosków, które następnie składane były w Oddziale Lubelskim PFRON.

Centrum nawiązało także współpracę z ZUS w Tomaszowie Lubelskim w zakresie przekazywania informacji o możliwościach udzielania pomocy osobom niepełnosprawnych. W ramach tej współpracy specjaliści z Centrum uczestniczyli w „Dniu Seniora”, podczas którego udzielano informacji o prawach i uprawnieniach.

Centrum współpracowało z poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w zakresie diagnozowania stanu wiedzy o dostępnych formach wsparcia na terenie powiatu tomaszowskiego oraz przekazywało informacje kompetencjach Poradni i możliwości uzyskania wsparcia.

W 2011 roku Centrum opiniowało także różnorodne przedsięwzięcia, wystąpienia oraz projekty na realizację zadań w obszarze polityki społecznej, na które organizacje pozarządowe ubiegały się o przyznanie środków zewnętrznych.

W ramach współpracy z oddziałem Lubelskim PFRON w Lublinie w zakresie realizowania przez Fundusz programów na rzecz poprawy życia osób

niepełnosprawnych, pracownicy przekazywali zainteresowanym osobom niepełnosprawnym druki wniosków oraz informowali o realizacji i zasadach tych programów.

7. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w Tomaszowie Lubelskim działa na podstawie art.44b ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123,poz. 776, z póź. zm.). Jest organem konsultacyjno – doradczym Starosty. Do zakresu działania Rady należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz realizacji ich praw,
- opiniowanie programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programu,
- opiniowanie uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu Tomaszowskiego pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Skład Rady został przyjęty Zarządzeniem Starosty Tomaszowskiego nr 24/07 z dnia 10 października 2007roku. W roku 2009 Zarządzeniem Starosty Tomaszowskiego Nr 13/09 z dnia 09 czerwca 2009 roku skład Rady został zmieniony na stanowisku członka. W okresie sprawozdawczym 2011r. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych prowadziła działania o charakterze inicjatywnym oraz konsultacyjno - opiniodawczym. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych w 4 –letnim okresie kadencji obradowała podczas 20 posiedzeń. Zajmowała się opiniowaniem projektów uchwał Rady Powiatu dotyczących działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz inicjowaniem nowych przedsięwzięć na rzecz tej kategorii mieszkańców powiatu.

Kadencja Rady upłynęła w 2011 roku. W dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego ogłoszony został nabór kandydatów do na nowa kadencje Rady. Rozstrzygnięcie naboru i powołanie Rady odbyło się w styczniu 2012 r.

V. WSPÓLPRACA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Centrum stale współpracuje z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta polegała głównie na:

- zbieraniu i przekazywaniu informacji dotyczących zadań wynikających ze Strategii i Programów,
- wystawianiu opinii dotyczących projektów składanych przez organizacje pozarządowe,
- wystawianiu referencji dotyczących działalności organizacji pozarządowych.
- przekazywaniu informacji nt. konkursów ogłaszanych przez EFS, PFRON, MRR, MPiPS,
- gromadzeniu informacji o działalności organizacji pozarządowych w sferze pomocy społecznej i tworzenia bazy teleadresowej tych organizacji.

Spośród organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w 2010 roku najściślej współpracowano ze:

- a) Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych Narządu Ruchu „Promyk” w Tomaszowie Lubelskim,
- b) Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tomaszowie Lubelskim,
- c) Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Otwarta Dłoń” w Muratynie,
- d) Stowarzyszeniem „Czajnia”,
- e) Stowarzyszeniem „Zorza” w Tyszowcach,
- f) Stowarzyszeniem „Bądźmy Razem” w Suścu,
- g) Polskim Związkiem Niewidomych Koło Powiatowe w Tomaszowie Lubelskim,
- h) Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Tomaszowie Lubelskim,
- i) Polskim Stowarzyszeniem Diabetyków Koło w Tomaszowie Lubelskim,
- j) Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie i Osobom Niepełnosprawnym w Jarczowie,
- k) Stowarzyszeniem „Zielony Domek”,
- l) Stowarzyszeniem „Niwa”,
- m) Lubelskim Uniwersytetem III Wieku Filia w Tomaszowie Lubelskim,
- n) Międzynarodowym Stowarzyszeniem Dzieci i Młodzieży „Uśmiech Życia”,
- o) Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski „Samarytanin”.

Współpraca polegała na wymianie informacji, pomocy w organizacji imprez i różnych przedsięwzięć, wspólnym działaniu integracyjnym, dofinansowywaniu do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, wsparciu działalności WTZ, a także włączaniu przedstawicieli organizacji w szkolenia i konferencje organizowane przez Centrum.

W 2011 roku kontynuowano finansowanie funkcjonowania Ośrodka Wsparcia w Tomaszowie Lubelskim dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zleconego w drodze otwartego konkursu Polskiemu Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tomaszowie Lubelskim.

Centrum współpracowało z nieformalną grupą tomaszowskich Amazonek. Efektem tej współpracy była organizacja grupy samopomocowej oraz spotkania opłatkowego, na które zaproszone zostały wszystkie kobiety z terenu powiatu tomaszowskiego zmagające się z problemem choroby nowotworowej, oraz osoby wspierające ich działania.

Istotnym elementem działań na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych była współpraca z Lubelskim Oddziałem PFRON w realizacji programów na rzecz poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych. Informacje dotyczyły następujących programów:

- „Pegaz 2010- program pomocy w zakupie min. sprzętu komputerowego, oprzyrządowania do samochodu, pomocy w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym”,
- „Komputer dla Homera 2010”- program pomocy w zakupie sprzętu elektronicznego oraz oprogramowania umożliwiającego rehabilitację zawodową i społeczną osób niewidomych i niewidzących”,

- „Student II – kształcenie ustawiczne osób niepełnosprawnych”- pomoc w uzyskaniu wykształcenia.

W ramach „Programu Wyrównywania różnic między regionami II” pozyskano środki finansowe a następnie zgodnie z umową Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Tomaszowie Lubelskim dokonało zakupu 9-cio osobowego mikrobusu do przewozu osób niepełnosprawnych. Umowa jest obecnie w trakcie rozliczenia. Celem projektu było umożliwienie dojazdu oraz opieki podczas transportu dzieciom, młodzieży, osobom dorosłym głębiej niepełnosprawnym intelektualnie ze sprzężonymi wielorakimi niepełnosprawnościami na zajęcia edukacyjno- rewalidacyjne, rehabilitację medyczną, społeczną i zawodową oraz wsparcie w życiu. Całkowity koszt zakupu mikrobusu to kwota 119 000,00 zł z czego dofinansowanie ze środków PFRON to kwota 59 500,00zł natomiast wkład własny to 59 500,00zł.

Doradca ds. osób niepełnosprawnych uczestniczył w organizowanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną dwu spotkaniach z rodzicami dzieci autystycznych oraz rodzicami dzieci niepełnosprawnych i z zaburzeniami.

Przedstawiciele Centrum aktywnie uczestniczyli w różnorodnych spotkaniach informacyjnych, integracyjnych i kulturalnych organizowanych przez organizację, m.in. obchody „Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie”, „Dniu Białej Laski”, „Dniu Seniora”, „Inauguracji Roku Akademickiego Uniwersytetu III Wieku”, „Dniach Promocji Zdrowia”, ‘Forum Kobiet Aktywnych’ i in.

VI. WDRAŻANIE PROJEKTÓW FINANSOWANYCH Z EFS

W 2011 roku Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim w dalszym ciągu realizowało projekt systemowy p.n. „Aktywność szansą rozwoju” w ramach Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.2: Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt systemowy realizowany jest na podstawie Umowy ramowej z dnia 30 lipca 2008 roku nr POKL.07.01.02-06-011/08-00 zawartej pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie a Centrum.

W 2011 roku kwota alokacji na projekt wyniosła 1 264 269,24 zł., celem nadrzędnym projektu w 2011 roku jest: Aktywizacja społeczno – zawodowa 218 osób z powiatu tomaszowskiego.

W 2011 roku projekt zakłada objęcie wsparciem 218 beneficjentów oraz 24 osoby otoczenia społecznego. Wszyscy uczestnicy projektu łącznie musieli spełnić 3 kryteria: zamieszkiwanie na terenie powiatu tomaszowskiego, wiek aktywności zawodowej (15-64 lata), korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej. Do projektu kwalifikowane były zarówno osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo jak i zatrudnione.

Grupy docelowe: beneficjenci objęci są wsparciem w ramach Programów Aktywności Lokalnej (PAL), których było 3 oraz Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (PISZON).

W 2011 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje następujące Programy Aktywności Lokalnej (PAL):

- 1) Program Aktywności Lokalnej „Ośrodek Interwencji Kryzysowej” skierowany do 25 klientek OIK będących osobami w kryzysie zwłaszcza z powodu przemocy w rodzinie, w tym współuzależnionych. W ramach Programu zaplanowano następujące formy wsparcia:
 - Spotkania indywidualne z doradcą zawodowym,
 - Warsztaty kreowania kariery osobistej z poprawa wizerunku,
 - Kursy i szkolenia zawodowe
 - Inne warsztaty poprawiające funkcjonowanie społeczne i rodzinne,
 - Wyjazd kulturalno – integracyjny do Krakowa,
 - Zajęcia terapeutyczne z psychoterapeutami dla osób współuzależnionych, dla osób wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym oraz dla osób z innymi kryzysami w tym z przemocą w rodzinie mające na celu:
 - nauce radzenia sobie w sytuacji trudnej,
 - zmianie postawy do problemu występującego w rodzinie,
 - poznaniu metod i technik postępowania ze sprawcą przemocy/osoba uzależnioną od alkoholu,
 - uaktywnieniu wzmocnieniu poczucia własnej wartości,
 - nauka pracy w grupie,
 - umiejętność dzielenia się swoimi problemami,
 - nauka proszenia o pomoc oraz niesienia pomocy innym.
- 2) Program Aktywności Lokalnej „Rodziny Wielodzietne” skierowany jest do 20 rodzin o niskim dochodzie wychowujących minimum 3 dzieci. W ramach tego PAL wsparciem objęci są rodzice i dzieci. Rodzice biorą udział w: szkoleniach zawodowych zgodnie z oczekiwaniami, doradztwie zawodowym, wyjazdach integracyjno-szkoleniowych. Planowane są również warsztaty dla rodziców dotyczące metod wychowawczych, radzenia sobie z problemami opiekuńczo - wychowawczymi. Natomiast dla 35 dzieci zorganizowano kolonie profilaktyczne z programem wypoczynku (kulturalnego i sportowo-rekreacyjnego) z uwzględnieniem elementów programu profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej. Łącznie w ramach PAL Rodziny Wielodzietne ze wsparcia skorzystało 63 osoby (35 dzieci, 20 rodziców i 8 osób z otoczenia)
- 3) Program Aktywności Lokalnej „Młodzież” —kontynuacja PAL „Młodzież” z 2010 roku skierowany do 15 uczniów ostatnich klas szkół średnich powiatu tomaszowskiego zagrożonych wykluczeniem terytorialnym. W ramach tego PAL zorganizowano 4 - dniowy wyjazd kulturalno – turystyczny na trasie Tomaszów Lubelski – Kraków -Zakopane oraz szkolenia zawodowe.
- 4) W ramach projektu objęto wsparciem również 16 wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych, dla których przewidziane są takie działania jak: wzmocnienie psychologiczne, podniesienie kluczowych kompetencji, doksztalcanie i podnoszenie kwalifikacji wychowanków będących pod opieką Centrum. Zorganizowano 3 dniowy wyjazd szkoleniowo – turystyczny w Góry Świętokrzyskie

W 2011 roku projekt zakładał również realizację Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (PISZON) oraz wsparcie w ramach

kontraktów. Znaczącą grupę beneficjentów stanowiły osoby niepełnosprawne ruchowo, w tym poruszające się na wózkach inwalidzkich oraz osoby z upośledzeniem umysłowym. W ramach PISZON wsparciem zostały objęte 142 osoby niepełnosprawne oraz 16 osób z otoczenia. W ramach PISZON zorganizowano:

- 18 dniowy pobyt szkoleniowo – rehabilitacyjny dla 40 osób niepełnosprawnych i 4 opiekunów w ośrodku położonym na terenie kraju w rejonie nadmorskim,
- 7 dniowy wyjazd szkoleniowo – rehabilitacyjny do Wysowej Zdrój,
- 5 dniowy wyjazd integracyjno – kulturalny do Zakopanego,
- 3- dniowy wyjazd integracyjno – kulturalny do Kraków - Zakopane,
- Doradztwo zawodowe,
- W ramach projektu systemowego Centrum sfinansowało uczestnictwo 142 osób niepełnosprawnych w szkoleniach/kursach:
- szkolenie „Podstawy przedsiębiorczości” – 20 osób,
- szkolenie „Pirografia” – 7 osób,
- szkolenie „Rękodzieło” – 13 osób,
- indywidualne doradztwo zawodowe – 56 osób,
- szkolenie „pierwsza pomoc przedmedyczna – 51 osób,
- kurs ‘Prawa jazdy kat. B, B+E’ – 4 osoby
- szkolenie „Florystyka”- 2,
- szkolenie ‘Krawiectwo’ – 2,
- szkolenie „Sprzedawca – fakturzysta z obsługą kasy fiskalnej” – 1 osoba,
- kurs „Fotograficzny” – 4 osoby,
- kurs opieka nad os. starszą – 1 osoba,
- szkolenie „Podstawy obsługi komputera”- 1 osoba,
- szkolenie „Kucharz małej gastronomii” – 6 osób,
- szkolenie „Operator koparko – ładowarki kl. III” – 1 osoba,
- kurs „Instalator systemów alarmowych”- 1 osoba,
- kurs języka angielskiego – 1 osoba,
- szkolenie „Projektowanie terenów zieleni”- 10 osób,- szkolenie „Sztuka kulinarna”- 20 osób,
- szkolenie „Bukieciarstwo” – 10 osób,
- szkolenie „Ogrodnictwo” -10 osób,
- zwrot kosztów dojazdu na szkolenia – 8 osób,
- zakupiono pomoce dydaktyczne (laptopa),zakupiono 3 protezy, organizacja czasu wolnego (karnety do kina)- 86 osób.

W ramach projektu systemowego również w drodze konkursu powierzono do realizacji organizacjom pozarządowym dwa zadania publiczne:

- 1) „Aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna i zdrowotna osób niepełnosprawnością intelektualną uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Muratynie” - Stowarzyszeniu „Otwarta Dłoń” w Muratynie,
- 2) „Aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna i zdrowotna osób niepełnosprawnością intelektualną uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Tomaszowie Lubelskim, Ośrodka Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczego w Tomaszowie Lubelskim oraz Zakładu Aktywności

Zawodowej w Przeorsku” - Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Tomaszowie Lubelskim.

Przy realizacji Projektu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Lubelskim współpracowało z wieloma instytucjami i podmiotami.

Podczas realizacji zadań w ramach projektu systemowego przeprowadzono 16 postępowań o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego. Na tej podstawie podpisano umowy na realizację działań:

1. Umowa nr POKL/1/2011 z dnia 22 lipca 2011 roku na zorganizowanie kolonii profilaktycznych w rejonie Gorskim na terenie kraju dla 35 dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych powiatu tomaszowskiego, w ramach projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, na kwotę 24 325,00 zł.
2. Umowa nr POKL/2/2011 z dnia 03 sierpnia 2011 roku na organizację zajęć z zakresu indywidualnego doradztwa zawodowego dla 112 uczestników projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, na kwotę 18 368,00 zł.
3. Umowa nr POKL/4/2011 z dnia 01 sierpnia 2011 na zorganizowanie 18 dniowego pobytu szkoleniowo-rehabilitacyjnego w ośrodku położonym na terenie kraju w rejonie nadmorskim dla 40 osób niepełnosprawnych i 5 opiekunów w ramach projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, na kwotę 95 997,60 zł.
4. Umowa nr POKL/6/2011 z dnia 06 września 2011 roku na zorganizowanie 4 – dniowego wyjazdu kulturalno – turystycznego na trasie Tomaszów Lubelski – Kraków – Zakopane – Tomaszów Lubelski dla beneficjentów projektu „Aktywność szansą rozwoju” program Aktywności Lokalnej MŁODZIEŻ, na kwotę 12 000,00 zł.
5. Umowa nr POKL /7/2011 z dnia 20 września 2011 roku na organizację 3 – dniowego wyjazdu integracyjno – kulturalnego do Krakowa dla 22 beneficjentek Programu Aktywności Lokalnej OIK w ramach uczestników projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, na kwotę 17 451,00 zł.
6. Umowa nr POKL/8/2011 z dnia 2 września 2011 roku na zorganizowanie 3 – dniowego wyjazdu szkoleniowo – turystycznego w Góry Świętokrzyskie dla beneficjentów projektu „Aktywność szansą rozwoju”, na kwotę 10 935,00 zł.
7. Umowa nr POKL /9/2011 z dnia 5 października 2011 roku na organizację 3 – dniowego wyjazdu integracyjno – kulturalnego Kraków - Wieliczka dla beneficjentów projektu „Aktywność szansą rozwoju” Program Aktywności Lokalnej Rodziny Wielodzietne, na kwotę 17 892,00 zł.
8. Umowa nr POKL /11/2011 z dnia 11 października 2011 roku na przeprowadzenie kursów językowych dla beneficjentów projektu „Aktywność szansą rozwoju”, na kwotę 13 800,00 zł.
9. Umowa nr POKL/12/2011 z dnia 13 października 2011 roku na zorganizowanie 5-dniowego wyjazdu integracyjno- kulturalnego do Zakopanego dla osób niepełnosprawnych w ramach projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu

Operacyjnego Kapitał Ludzki-Priorytet VII: Promocja Integracji Społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie, na kwotę 16 250,00 zł.

10. Umowa nr POKL/13/2011 z dnia 17 października 2011 roku na zorganizowanie 3-dniowego wyjazdu integracyjno- kulturalnego do Zakopanego dla osób niepełnosprawnych w ramach projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki-Priorytet VII: Promocja Integracji Społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie, na kwotę 11 060,00 zł.
11. Umowa nr POKL/14/2011 z dnia 18 października 2011 roku na szkolenie grupowe ‘Florystyka – bukiciarstwo podstawowe dla 9 osób dla beneficjentów projektu „Aktywność szansą rozwoju”, na kwotę 8 154,00 zł.
12. Umowa nr POKL/15/2011 z dnia 18 października 2011 roku na kurs „prawa jazdy kat B” dla 19 osób beneficjentów „Aktywność szansą rozwoju”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, na kwotę 21 403,50 zł.
13. Umowa nr POKL /17/2011 z dnia 24 października 2011 roku na organizację 7- dniowego wyjazdu szkoleniowo – rehabilitacyjnego dla 20 osób beneficjentów projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, na kwotę 33 020,00 zł.
14. Umowa nr POKL /18/2011 z dnia 27 października 2011 roku na organizację szkolenia grupowego „Sprzedawca – fakturzysta z obsługa komputera i kasy fiskalnej dla 7 beneficjentów projektu „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, na kwotę 8 215,20 zł.
15. Umowa nr POKL/19/2011 z dnia 2 listopada 2011 roku na przeprowadzenie szkolenia „Operatora koparko-ładowarki kl. III” dla 7 osób beneficjentów projektu systemowego „Aktywność Szansą Rozwoju” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki poddziałanie 7.1.2.”, na kwotę 16 100,00 zł.
16. Umowa nr POKL/20/2011 z dnia 04 listopada 2011 roku na przeprowadzenie szkolenia grupowego nt. „Kucharz małej gastronomii” dla 10 osób, beneficjentów projektu systemowego „Aktywność szansą rozwoju” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, na kwotę 11 748,00 zł.

Łączna wartość przeprowadzonych przetargów **333 856,70 zł.**

VII. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE NA 2012 ROK

Zgodnie z art.112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm./ kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Zgodnie ze zdiagnozowanymi na terenie powiatu tomaszowskiego potrzebami wskazane byłoby zainicjowanie lub kontynuowanie następujących działań:

1. Wdrożenie nowych rozwiązań w zakresie pieczy zastępczej wynikających z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej /Dz.U Nr 149, poz. 887 z późn. zm./:
 - dostosowanie struktury Centrum,
 - zmiana regulaminu Centrum,
 - zatrudnienie koordynatorów pieczy zastępczej zgodnie z wymogami ustawy,
 - tworzenie zespołu ds. pieczy zastępczej zgodnie z wymogami ustawy,
 - prowadzenie kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego,
 - szkolenie gmin w kierunku pracy z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo– wychowawcze,
 - opracowanie trzyletniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego m.in. coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Nowelizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2007- 2015 oraz wynikających z niej programów w związku ze zmianą prawa.
3. Dążenie do pozyskiwania środków pozabudżetowych, które ułatwią realizację zadań ustawowych.
4. Polepszenie warunków lokalowych Centrum.
5. Dążenie do osiągnięcia określonych w przepisach standardów przez Ośrodek Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz do pozyskania środków z budżetu państwa na ten cel.
6. Dążenie do osiągnięcia standardów przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w Tyszowcach zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz do pozyskania środków na ten cel z budżetu państwa.
7. Wymiana windy dostosowanej do przewozu osób niepełnosprawnych w budynku Domu Pomocy Społecznej w Tyszowcach ze względu na zużycie istniejącego urządzenia. Wykonanie do 31.12.2012 roku oddymiania 5 klatek schodowych, zgodnie z nakazem KP PSP w Tomaszowie Lubelskim. Wykonanie remontu wewnątrz budynku DPS.
8. Dopuszczenie powiatowych jednostek pomocy społecznej w niezbędny sprzęt i nowoczesne technologie.
9. Podnoszenie kwalifikacji pracowników jednostek pomocy społecznej.
10. Szkolenie pracowników pomocy społecznej z zakresu tworzenia w gminach zespołów interdyscyplinarnych w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz świadczenia adekwatnej pomocy dziecku krzywdzonemu i rodzinie w kryzysie oraz prowadzenia szkoleń w zakresie powoływania i pracy tych zespołów.

11. Zapewnienie superwizji.
12. Kontynuowanie działań związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu poprzez zastosowanie form aktywnej integracji.
13. Dążenie do zapewnienia dostępu do terapii rodzinnej na terenie powiatu.
14. Dążenie do pozyskania specjalistów w zakresie terapii długoterminowej.
15. Dążenie do ułatwienia dostępu do opieki psychiatrycznej dla dzieci i dorosłych.
16. Inicjowanie powstawania grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych, rodzin zastępczych, rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach i in.
17. Tworzenie oparcia społecznego dla osób w podeszłym wieku.
18. Poszerzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi.
19. Rozwój mieszkalnictwa chronionego.

Sporządził:

Renata Komadowska